Declassified to Public
06 September 2012

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 28 / 01 / 2008
ម៉ោង (Time/Heure): 14 h 15 m
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: CHEA Kosal

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Office of the Co-Investigating Judges
Bureau des Co-juges d'instruction

កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ
Written Record of Interview of Charged Person
Procès-verbal d'interrogatoire

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
Criminal Case File /Dossier pénal
លេខ/No: 002/14-08-2006
លេខស៊ើបសួរ/Investigation/Instruction
លេខ/No: 001/18-07-2007-ECCC-OCIJ

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 28 / 01 / 2008
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: CHEA Kosal

ឆ្នាំពីរពាន់ប្រាំបី ខែមករា ថ្ងៃទីម្ភៃបួន នៅវេលាម៉ោងប្រាំបួននិងដប់នាទី
យើង **យូ ប៊ុនឡេង** និង Marcel Lemonde ជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ
ដោយមានលោក ហាម ហ៊ែល និង លោក លី ច័ន្ទតុលា ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង
បានឃើញច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤
បានឃើញវិធាន ៥៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ
ដោយមានវត្តមានរបស់ អ៊ុច ចាន់ណូរ៉ា និង តាន់ប៉ាង ដាវ័ណ្ណ ជាអ្នកបកប្រែនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដែលបានស្បថរួចហើយ។

ជនត្រូវចោទដែលមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម បានចូលខ្លួននៅចំពោះមុខយើង:
ឈ្មោះ**កាំង ហ្គេកអ៊ាវ** ហៅ **ឌុច** ភេទ ប្រុស កើតថ្ងៃទី ១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៤២។
ត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពី **បទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ** និង **ការរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរនៃអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវចុះថ្ងៃទី ១២ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៤៩**

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១ ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkoa Phnom Penh Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel:+855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkoa, Phnom Penh Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

បទល្មើសដែលមានចែង និង ផ្តន្ទាទោស តាមមាត្រា ៥ មាត្រា ៦ មាត្រា ២៩ (ថ្មី) និង មាត្រា៣៩ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤។

ច្បាប់ដើមនៃកំណត់ហេតុនេះ ត្រូវបានសរសេរជាភាសាខ្មែរ។

សហព្រះរាជអាជ្ញានៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ លោក Robert Petit និង អ្នកស្រី ជា លាង ដែលត្រូវបានជូនដំណឹងត្រឹមត្រូវរួចហើយអំពីការសួរចម្លើយនេះ នៅក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ៖

☒ អ្នកស្រី ជា លាង ត្រូវបានតំណាងដោយលោក ពេជ្រ សម្បត្តិ ជំនួយការជាន់ខ្ពស់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។

☒ លោក Robert Petit ត្រូវបានតំណាងដោយលោក Alex Bates ជំនួយការជាន់ខ្ពស់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។

លោកមេធាវី **ការ សាវុត្ថ** និង Francois Roux សហមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទត្រូវបានកោះអញ្ជើញ នៅក្នុងដីកាកោះអញ្ជើញចុះថ្ងៃទី៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ និង មានលទ្ធភាពបានពិនិត្យសំណុំរឿងតាំងពីពេលនោះមក មានវត្តមានទាំងពីរនាក់។

ការសួរចម្លើយ

សួរ-ឆ្លើយ:

សំនួររបស់លោកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ML: លោកបានប្រកាសកាលពីថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ថាលោកបានទៅដល់សំឡូតនៅថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៩ ហើយចាប់ពីពេលនោះមក លោកគឺជា "អ្នកទោស" របស់របបនោះ។ តើលោកបានធ្វើអ្វីខ្លះក្នុងរវាងថ្ងៃទី៣ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ដល់ ថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៩?

ឆ្លើយ: នៅថ្ងៃទី៣ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ខ្ញុំមានការនឿយហត់ផ្លូវចិត្តនិងផ្លូវកាយខ្លាំង។ ខ្ញុំគិតតែពីដេកតាំងពីព្រឹករហូតដល់ល្ងាច។ ហើយ ខ្ញុំធ្វើរបៀបនេះ រហូតដល់ថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ប្រហែលជានៅម៉ោងពីរ ទើបខ្ញុំចាកចេញពីស២១ ជាមួយអង្គភាពមួយប្រហែលជាមានមនុស្សប្រមាណជា២០០នាក់។ ខ្ញុំបានជួបកងកម្លាំងការពារដែនអាកាស (DCA) នៅចំការដូង ហើយ ខ្ញុំបានជួបជាមួយអង្គភាពអប់រំកែប្រែដែលមកពីព្រៃស។ ពួកគេបានប្រាប់ខ្ញុំថាអ្នកផ្សេងបានចាកចេញអស់ហើយ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំ បានរត់គេចដែរជាមួយក្រុមរបស់ខ្ញុំ។ នៅពេលដែលយើងទៅដល់ភូមិកំណើតរបស់ប្រពន្ធខ្ញុំនៅឃុំពាម ខ្ញុំបានទៅបង្ហាញខ្លួនជាមួយលេខានៃតំបន់ ៣១ ភូមិភាគបញ្ចិម ឈ្មោះ យឹម ហើយ ខ្ញុំបានសុំ

ជ្រកកោនជាមួយគាត់និងម្ហូបអាហារ។ បន្ទាប់មក ខ្ញុំបានបន្តដំណើរទៀត ហើយ បានជួបបងសារុន អនុលេខានៃភូមិភាគពាយ័ព្យ (តាម៉ុក គឺជាលេខាភូមិភាគនេះ) ហើយខ្ញុំបានរត់ជាមួយគាត់រហូតទៅដល់សំឡូត។

សំនួរលោក ML: តើក្នុងរយៈពេលនៃការធ្វើដំណើរនោះ លោកមិនមានលទ្ធភាពរត់គេចខ្លួនទេឬ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ មិនអាចដើរហើដោយសេរីទេ។ ខ្ញុំ ខ្លាចពួកវៀតណាម ហើយ ដោយខ្ញុំនៅក្រោមការការពាររបស់យឹម និង សារុន ដូច្នេះ ខ្ញុំ ក៏នៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគេដែរ។ មិនមានពេលណាដែលខ្ញុំនៅតែម្នាក់ឯងនោះទេ។ ក្រុមដែលបានចាកចេញពីស២១ និង ដែលបានឆ្លងកាត់ផ្លូវជាតិលេខ៤ បានបែកខ្ញែកគ្នាជា២: វ៉ាន់ បានធ្វើដំណើរទៅទិសខាងត្បូងជាមួយមនុស្សមួយក្រុម ហើយ អ្នកដទៃទៀត បានទៅជាមួយខ្ញុំ។ ខ្ញុំ នៅតែនិយាយថាមិនមានពេលណាមួយដែលខ្ញុំអាចរត់គេចខ្លួនតែម្នាក់ឯងបាននោះទេ។

សំនួរលោក ML: កាលពីពេលសួរចម្លើយលោកលើកចុងក្រោយ លោកបានបញ្ជាក់ថាលោកបានសរសេរសំបុត្រទៅសុនសេននៅចុងឆ្នាំ១៩៧៧ ទាក់ទងនឹងចម្លើយសារភាពដែលបានឆ្លើយដាក់មនុស្សច្រើននាក់ពេក។ ប៉ុន្តែ កាលពីមុននេះ (ការសួរយកចម្លើយថ្ងៃទី ០៧ និង ២៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧) លោកបានប្រកាសថាចាប់ពីខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ លោក ធ្វើការតែជាមួយនួនជាប៉ុណ្ណោះ។ តើចំពោះភាពផ្ទុយគ្នានេះ លោកអាចនិយាយអ្វីខ្លះ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំច្បាស់ប្រាកដថាខ្ញុំត្រូវបានកោះហៅដោយនួនជាទៅពុទ្ធិកវិទ្យាល័យនៅថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ ពីព្រោះចំពោះខ្ញុំវាជាព្រឹត្តិការណ៍ដែលសំខាន់ ពីព្រោះវាជាការកោះហៅដោយបុគ្គលទី២ នៃបក្សកុម្មុយនិស្តកម្ពុជាដែលល្បីថាជាមនុស្សកាច។ វាអាចផងដែរថាខ្ញុំភ័ន្តច្រឡំអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសំបុត្រដែលខ្ញុំផ្ញើរទៅសុនសេន... ប៉ុន្តែ ខ្ញុំក៏ត្រូវនិយាយផងដែរថា ផ្ទុយពីអ្វីដែលខ្ញុំបាននិយាយនៅខែសីហា ខ្ញុំនៅតែបន្តមានទំនាក់ទំនងជាមួយសុនសេនដដែល បន្ទាប់ពីគាត់ត្រូវបានជំនួសដោយនួនជា។ ខ្ញុំ បាននិយាយជាមួយសុនសេនតាមទូរស័ព្ទជាទៀងទាត់ យ៉ាងហោចណាស់រៀងរាល់២សប្តាហ៍ ឬ ១ខែម្តង។ ខ្ញុំ ក៏បានចូលរួមក្នុងវគ្គរៀនសូត្រតាមការបញ្ជារបស់សុនសេននៅខែតុលា ឬ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៧ ផងដែរ។ ការទាក់ទងរបស់ខ្ញុំជាមួយសុនសេន ត្រូវបានផ្តាច់នៅពេលដែលគាត់ត្រូវបានគេឆ្លើយដាក់នៅក្នុងចម្លើយសារភាពនៅឆមាសទី២ឆ្នាំ១៩៧៨។

សំនួរលោក YBL: តើលោកអាចអះអាងបញ្ជាក់អំពីការពន្យល់របស់លោកទាក់ទងនឹងការផ្ទេរស២១ទៅវិទ្យាល័យពញាយ៉ាតដែរឬទេ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំសុំអះអាងដដែលអ្វីដែលខ្ញុំបាននិយាយកាលពីថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧។ សេចក្តីសម្រេច គឺចេញពីការផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្ញុំ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមិនហ៊ានអះអាងអំពីកាលបរិច្ឆេទនោះទេ។

សំនួរលោក YBL: លោកបានពន្យល់ថាលោកបានធ្វើការបង្រៀននៅស២១។ តើឯកសារដែលមានលេខ ERN 0000៧៤៤៥ ដល់ 0000៧៥១៣ ដែលនៅក្នុងនោះមានការណែនាំសម្រាប់ការសួរចម្លើយ និងការប្រើប្រាស់ទារុណកម្ម ពិតជាត្រូវគ្នានឹងខ្លឹមសារនៃការបង្រៀនដោយលោកដែរឬទេ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ ត្រូវការពេលវេលាដើម្បីមើលឯកសារនេះជាលម្អិតសិន។ ខ្ញុំនឹងផ្តល់ជូនលោកចៅក្រមនូវការកត់សម្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ខ្ញុំទាក់ទងនឹងចំនុចនេះនៅពេលដែលខ្ញុំបានអានឯកសារនោះរួច។

សំនួរលោកML: តើលោកអាចផ្តល់មកឲ្យយើងផងដែរនូវការកត់សម្គាល់របស់លោកទាក់ទងនឹងឯកសារដែលមានលេខ ERN លេខ0000៧៧៦១ ដល់ លេខ0000៧៨០៥៦ និងលេខ0000៧៧៤៤២ ដល់ លេខ0000៧៧៤៦០ ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ នឹងផ្តល់ឲ្យលោកចៅក្រមផងដែរ។

សំនួរលោក YBL: តើលោកអាចពន្យល់ប្រាប់យើងបានទេថាតើបញ្ជីឈ្មោះនៃអ្នកទោស បញ្ជីនៃការសួរចម្លើយ និងបញ្ជីនៃការសម្លាប់ ត្រូវបានរៀបចំឡើង យ៉ាងដូចម្តេច និង ដោយមូលហេតុអ្វី? ឧទាហរណ៍ឯកសារ ERN 000019192 ដែលយើងបង្ហាញជូនលោក?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំទទួលបន្ទុកតែអំពីចម្លើយសារភាពប៉ុណ្ណោះ ហើយ ខ្ញុំមិនគ្រប់គ្រងកិច្ចការលម្អិតទាំងអស់នោះទេ។

សំនួរលោក ML: យើងមិននិយាយអំពីចំនុចលម្អិតរបស់វាទេ ប៉ុន្តែ អំពីដំណើរការផ្ទៃក្នុងរបស់ស២១។ ដោយស្តាប់សម្តីរបស់លោក យើង គិតថាលោកមិនដឹងអ្វីសោះអំពីដំណើរការរបស់ស២១ ហើយលោកមានតួនាទី សាមញ្ញទាក់ទងតែនឹងការពិនិត្យចម្លើយសារភាពប៉ុណ្ណោះ។

ឆ្លើយ: ខ្ញុំសុំបញ្ជាក់ថាថ្នាក់លើចាត់តាំងខ្ញុំឲ្យធ្វើការងារទាក់ទងតែនឹងចម្លើយសារភាពតែប៉ុណ្ណោះ មិត្ត ហ៊ី ទទួលខុសត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះ ភស្តុភា និង ការបញ្ជូនអ្នកទោសទៅសម្លាប់។ ហ៊ី ក៏ទទួលខុសត្រូវក្នុងការបែងចែកជនរងគ្រោះទៅអ្នកសួរចម្លើយនិមួយៗផងដែរ លើកលែងតែអ្នកទោសសំខាន់ចេញដែលសុនសេនបានផ្តល់ការងារនេះមកឲ្យខ្ញុំ បន្ទាប់ពីមានការបែកធ្លាយព័តមានដែលទាក់ទងនឹងរឿងរបស់ ភឹម ដែលខ្ញុំបាននិយាយកាលពីលើកមុនរួចហើយ។ ការងាររបស់ហ៊ី គឺមានលក្ខណៈរាងស្វ័យតបន្តិច ហើយ ខ្ញុំអាចអន្តរាគមន៍តែនៅពេលណាដែលមានបញ្ហាប៉ុណ្ណោះ ឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលមានឧបត្តិវហេតុ២ដែលខ្ញុំបាននិយាយរួចហើយ ហើយ ដែលខ្ញុំបានធ្វើរបាយការណ៍អំពីឧបត្តិវហេតុនេះ: ការសម្លាប់ខ្លួនឯងដោយអាចារ្យ កង និង ការបាញ់ដោយអ្នកទោសដែលបានដណ្តើមយកកាំភ្លើង M16 ពីអ្នកយាម។

ជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkoa Phnom Penh
Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel:+855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkoa, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

សំនួរលោក YBL: បញ្ជីដែលយើងបានបង្ហាញលោកមិនមានខុសគ្នាអ្វីទេនឹងបញ្ជីដែលលោកបានទទួលស្គាល់ថាបានចារលើ បន្ទាប់ពីលោកបានបដិសេធពីដំបូងនោះ (ចូរមើលការសួរចម្លើយ ថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា)។

ឆ្លើយ: នៅពេលដែលអ្នកទោសមកដល់ ហ៊ី រៀបចំបញ្ជីយកមកឲ្យខ្ញុំ។ ខ្ញុំសុំជម្រាបថា ខ្ញុំមិនមែនព្យាយាមលាក់បាំងការពិតនោះទេ។ ប៉ុន្តែ អង្គហេតុនេះ កើតមានតាំងពី៣០ឆ្នាំមុនមកម្លេះ ហើយ ពេលខ្លះខ្ញុំចាំមិនច្បាស់ទេ។ ហើយ ពេលខ្លះ ក៏ខ្ញុំមិនយល់ច្បាស់ពីគោលបំណងនៃសំនួររបស់លោកចៅក្រមផងដែរ។

សំនួរលោក YBL: យើងបង្ហាញជូនលោកនូវឯកសារ៤ ដែលមានចំណាររលើនោះ។ តើលោកអាចប្រាប់អ្វីខ្លះដល់យើង: ទី១ លិខិតចុះថ្ងៃទី១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៧ ដែលមានលេខ ERN 0000១៨៨៩ ?

ឆ្លើយ: លិខិតនេះ ត្រូវបានសរសេរដោយប្រធានកំពង់ផែកំពង់សោម ឈ្មោះ ធុច រិន ហៅ គ្រិន ហើយ លិខិតនេះបានមកដល់ខ្ញុំតាមរយៈសុនសេន។ ខ្ញុំ ទទួលស្គាល់ថាខ្ញុំបានចារនៅរឹមទំព័រថា " ជូនបងចាន់ ដឹកនាំសួរស្លួត "។

សំនួរលោក YBL: ទី២ ឯកសារចុះថ្ងៃទី៥ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ ដែលមានលេខ ERN 0000១៨៩៨?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំទទួលស្គាល់ថាបានសរសេរចំណារនេះ ក៏ដូចជាចំណារនៅរឹមទំព័រផងដែរ។

សំនួរលោក YBL: ទី៣ បញ្ជីដែលមាន " ឈ្មោះមនុស្សដែលត្រូវដក គ្រួសាររបស់អាសុខនិង អាម៉ៃលន់ " ដែលមានលេខ ERN 0000៧២៧0?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំ ទទួលស្គាល់ថាបានចារនៅលើរឹមទំព័រខាងលើខាងឆ្វេង " ស្នើសួរ៤នាក់ ក្រៅពីនេះ វាយចោល "។ បញ្ជីឈ្មោះនេះ ត្រូវបានផ្ញើរមកដោយ ហ៊ុយ ដែលទទួលបន្ទុកអ្នកទោសដែលមកពីស្រែនៅព្រៃស។ គាត់បានសុំឲ្យទុកមនុស្សបីនាក់ក្នុងចំណោមនោះសម្រាប់សួរចម្លើយ គឺលេខរៀងទី១៣ ទី១៤ និង ទី១៥ (ដែលមានឈ្មោះនៅខាងក្រោមខាងឆ្វេងនៃបញ្ជីឈ្មោះ)។ គេ បានចោទប្រកាន់ពួកគេថាបានបង្កឲ្យមានឧបត្តិវហេតុជាច្រើន: មានប្រាក់ដុល្លា ជេរប្រមាថ និង ត្រៀមចេញដំណើរទៅបាត់តំបង។ ខ្ញុំ បានរាយការណ៍បញ្ហានេះទៅសុនសេនតាមទូរស័ព្ទ ហើយ សុនសេន បានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំសួរចម្លើយបុគ្គលទាំង៤ ដែលមានលេខរៀង លេខ១ លេខ២ លេខ១៣ និង លេខ១៤ ហើយ បញ្ជាឲ្យសម្លាប់អ្នកផ្សេងទៀត។ ខ្ញុំគិតថាលេខរៀងទី១ និង លេខរៀងទី២ ត្រូវបានជ្រើសរើស ដោយសារតែចំណងសាច់សាលោហិតរបស់ពួកគេ: ជាឪពុកនិងម្តាយរបស់សុខ (ជាលេខានៃកម្លាំងសម្ងាត់របស់បក្សកុម្មុយនិស្តកម្ពុជា នៅភ្នំពេញ នៅមុនឆ្នាំ១៩៧៥) ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនរួចទៅហើយកាលពីមុន។ ចំពោះអ្នកដែលមានលេខរៀងទី ១៣ និង ទី១៤ វិញ ពួកគេរាងចាស់បន្តិចហើយ ហើយសុនសេន ចង់ដឹងថាតើពួកគេមានទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកខាងក្រៅ

ដែរឬទេ។ ខ្ញុំ មិនចាំចំនុចលម្អិតផ្សេងទៀតទេ។ ខ្ញុំ អាចបញ្ជាក់ថា សុខ ជាកូនប្រសាររបស់ម៉ែលន់ ដែលជាសមាជិកនៃប្រជាចលនាដែលជាផ្នែកមួយនៃបណ្ដាញរបស់ខ្មែរសេរី។

ផ្អាកការធ្វើកំណត់ហេតុនៃការសួរចម្លើយ នៅវេលាម៉ោងដប់ពីរនិងម្ភៃនាទីគត់ ។

នៅវេលាម៉ោងដប់បួននិងសែសិបនាទីល្ងាចនៃថ្ងៃដដែល យើងចាប់ផ្ដើមបន្តការសួរចម្លើយតទៅទៀត។

សំនួរលោក YBL: តើលោកមានអ្វីនិយាយខ្លះអំពីឯកសារ ដែលមានលេខ ERN ០០០០១៨៩១?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំទទួលស្គាល់ថាបានសរសេរចំណារដែនេះ “ពូប៉េង វាយចោលឲ្យម៉ត់ ថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៨ ”។ វាគឺជាលើកទី២ហើយដែលខ្ញុំបានចូលរួមក្នុងការសម្លាប់ ពីព្រោះ ហ៊ី អវត្តមាន ដូចដែលខ្ញុំបានពន្យល់នាពេលនៃការសួរចម្លើយនៅថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា កន្លងទៅ។ ឯកសារនេះមានតែមួយទំព័រទេ ហើយបញ្ជីពេញ មានច្រើនសន្លឹក។ លើកទី១ ដែលខ្ញុំចូលពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងនេះ គឺទាក់ទងនឹងឯកសារដែលមានលេខ ERN 000040750 ដល់ 000040756 (ដែលខ្ញុំបានអធិប្បាយនៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧) ដោយដាក់ឈ្មោះថា “បញ្ជី B2 TSL 1865 ”។ ខ្ញុំ សុំបញ្ជាក់ថាខ្ញុំមិនចាំចំនួនពិតប្រាកដនៃជនរងគ្រោះនៃការសម្លាប់នៅថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៨ នេះទេ។ បើវាជាការសម្លាប់ពិសេសជាឈុត (ដូចការសម្លាប់ដែលត្រូវបានបញ្ជានៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ នូវអ្នកទោសដែលនៅសេសសល់នៅស២១ លើកលែងតែ៤នាក់ចេញ) គឺនួនជា ជាអ្នកបញ្ជាមកខ្ញុំ។ ប្រសិនបើវាជាការសម្លាប់ “ធម្មតា ” គឺខ្ញុំជាអ្នកសម្រេច ដោយសារតែហ៊ីអវត្តមាន ដោយមិនចាំបាច់មានការណែនាំពិសេសណាមួយពីនួនជាទេ។ ទាក់ទិននឹងឱកាសផ្សេងទៀតដែលខ្ញុំចូលពាក់ព័ន្ធដោយសារតែហ៊ីអវត្តមាន ខ្ញុំ ប្រាកដច្បាស់ណាស់ថា បញ្ជាសម្លាប់ គឺចេញមកពីសុនសេន។ ទាក់ទិននឹងការសម្លាប់ជាឈុត ដែលកើតមានជាច្រើនលើក: គឺការសម្លាប់នៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ រួមទាំងការសម្លាប់ពីមុននៅខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៨ ដែលនាពេលនោះអ្នកទោសប្រមាណជា៣០០នាក់ ត្រូវបានសម្លាប់ នៅពេលដែលពួកគេមកដល់ស២១ តាមបញ្ជារបស់នួនជា ដោយមិនមានការសួរចម្លើយទេ (ភូមិភាគបូព៌ា បានបះបោលហើយ វាមិនចាំបាច់សួរចម្លើយអ្នកទោសទាំងនោះទេ ពីព្រោះគេច្បាស់លាស់ហើយអំពីអំពើក្បត់របស់ពួកគេ ហើយគេក៏កំពុងតែរកចាប់សោភឹមដែរ) ។

ចំពោះការសម្លាប់នៅថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៨ ខ្ញុំ សុំបញ្ជាក់ថា ហ៊ី បានផ្ដល់ការណែនាំទៅប៉េង (ប្រធានកងការពារ) មុនការចាកចេញរបស់គាត់ ប៉ុន្តែ ដោយសារតែ សួសធី (អ្នកទទួលខុសត្រូវបញ្ជីនិង ឯកសារ- មើលអង្គការលេខដែលមានភ្ជាប់នៅក្នុងកំណត់ហេតុចុះថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧) មិនយល់ព្រម សួសធីបានទាមទារឲ្យមានចំណារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីខ្ញុំ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាមានហត្ថលេខារបស់ខ្ញុំ។

សំនួរលោក YBL: នាពេលសួរចម្លើយលើកមុន មានសំនួរទាក់ទងនឹងអត្ថន័យរបស់ពាក្យ " សម្រិតសម្រាំង " និង "ដោះស្រាយ " ដែលប្រើនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំនៃគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ គណៈកម្មាធិការមជ្ឈិម។ តើ លោកអាចបញ្ជាក់បន្ថែមឱ្យបានច្បាស់ឬទេ?

ឆ្លើយ: ខ្ញុំយោងទៅលើឯកសារកំណត់ហេតុដែលលោកចៅក្រមបានបង្ហាញខ្ញុំ ដែលមានចំណងជើងថា " កំណត់ហេតុអំពីទស្សនកិច្ច អចិន្ត្រៃយ៍ នៅភូមិភាគពាយ័ព្យ " (ERN ០០០០៨៤៨៥ ដល់ ០០០០៨៤៩៣) ដែលតាមនេះ ពាក្យសម្រិតសម្រាំង មានន័យថា " ដកសមាសភាពខ្មាំងចេញពីក្នុងជួរ ពីក្នុងកងទ័ព ពីក្នុងប្រជាជន ដើម្បីឱ្យជួរ ឱ្យកងទ័ព ឱ្យប្រជាជន ស្អាត "។

និទ្ទេសរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត: យើងប្រគល់ជូនលោកនូវបញ្ជីមួយចំនួនដែលនៅក្នុងនោះ យើងសុំឱ្យលោកផ្តល់នូវការកត់សម្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់លោកឱ្យបានមុនការសួរចម្លើយលើកក្រោយ។ គឺឯកសារដែលមានលេខ ERN លេខ០០០០៦៧២៨ លេខ០០០០៦៩៥៧ ដល់ លេខ០០០០៦៩៦៨ លេខ០០០០៦៩៦៩ ដល់ លេខ០០០០៦៩៧៨ លេខ០០០០៩០២២៨ លេខ០០០០៨៦៨១៩ ដល់ លេខ០០០០៨៦៨២១ លេខ០០០០៩០២៨៤ ដល់ លេខ០០០០៩០២៩០។ យើង ប្រគល់ជូនលោកផងដែរនូវឯកសារថតចម្លងនៃទស្សនាវដ្តី " ស្វែងរកការពិត " លេខ០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០០ ទំព័រ ១៦ លេខ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២ ទំព័រ ១០-១១ លេខ៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០ ទំព័រ ១៤ លេខ១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០១ ទំព័រ ២៥-២៦ និង លេខ២៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០២ ទំព័រ ១៦-១៧។ លោកត្រូវបញ្ជាក់ប្រាប់យើង ជាអាទិ៍ ថាតើឯកសារទាំងឡាយដែលមានលេខ ERNនោះ ជាឯកសារដែលចេញមកពីស២១ដែរឬទេ ផ្តល់នូវការបញ្ជាក់ដែលចាំបាច់អំពីប្រភេទផ្សេងៗនៃអ្នកទោសទាំងឡាយ (ស្ត្រី កុមារ គ្រូបង្រៀន ទាហានវៀតណាម ជនបរទេស ។ល។) បញ្ជាក់ប្រាប់យើងថាតើមានកងការពារដែលជាអនីតិជនដែរឬទេ ហើយបើមាន តើប៉ុន្មាននាក់?

ឆ្លើយ: បាទ ខ្ញុំយល់ច្បាស់ហើយ។

សំនួរលោក Alex Bates: សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងផ្តល់ជូននូវកំណត់សម្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលនៅក្នុងនោះមានការកត់សម្គាល់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក៏ដូចជាសំនួរទាំងឡាយដែលគួរតែត្រូវសួរទៅជនត្រូវចោទបន្តទៀត ហើយនឹងសុំផងដែរឱ្យផ្តល់នូវពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសួរសំនួរផងដែរ។

☒ ឯកសារច្បាប់ដើមនៃការថតរូបភាពនិងសម្លេង ត្រូវបានបិទស្លាកបោះត្រានៅចំពោះមុខជនត្រូវចោទនេះ និង មេធាវីរបស់ជននេះ និង ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយ យើង ក្រឡាបញ្ជី សហព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និង មេធាវីរបស់ជននេះ។

☒ ឯកសារច្បាប់ដើមមួយច្បាប់នៃការថតរូបភាពនិងសម្លេង ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យជនត្រូវចោទនេះ។

នៅវេលាម៉ោងដប់ប្រាំពីរ និងប្រាំនាទីល្ងាច យើងបានឱ្យក្រឡាបញ្ជីអានខ្លាំងៗនូវកំណត់ហេតុសួរចម្លើយរបស់ជនត្រូវចោទនេះ ទៅតាមអ្វីដែលបានកត់ត្រា។

☒ អានឱ្យស្តាប់ហើយ ជនត្រូវចោទ មិនមានជំទាស់អ្វីទេ ហើយ សុខចិត្តចុះហត្ថលេខា។

ជនត្រូវចោទ	មេធាវីជនត្រូវចោទ	សហព្រះរាជអាជ្ញា	អ្នកបកប្រែ	ក្រឡាបញ្ជី	សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Charged person **Personne mise en examen**	**Lawyer of Charged person** **Avocat de la Personne mise en examen**	**C0-Prosecutors** **Co-procureurs**	**Interpreter** **Interprète**	**Greffiers**	**Co-Investigating Judges** **Co-juges d'instruction**

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(0)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(0)២៣ ២១៨៩៤១។
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkoa Phnom Penh
Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel:+855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkoa, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

D10GH;L1

[illegible]

1/6/77

(16)

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា
Documentation Center of Cambodia

00001898 (១៥៩)

[illegible]

D282

[illegible]

① [illegible]

② [illegible]

③ [illegible]

[illegible signature]
5.8.77

(20)

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា
Documentation Center of Cambodia

[illegible handwritten note, circled]

ឈ្មោះជនសត្រូវដក

គ្រួសាររបស់ អាសុខ និង អាទីម លន់

ល.រ	ឈ្មោះដើម	ប.ទំ	អាយុ	នាទី	ភេទ	ថ្ងៃចូល ប.ទ	អ្នកនាំចូល	ថ្ងៃចូលមក អ.ភ	អតីតកងចាស់	កងថ្មី	ព្រឹត្តិភាពផ្សេងៗ
១	ស៊ិន ភុំ	[illegible]	៤៥		ប្រុស	១៧.៥.៧៥	ទុំ	១១.៣.៧៧	ស្ទឹងជ័យ១	១៣	[illegible]
២	សេង សង្វាត	[illegible]	-	ញ.រី	ស្រី	-ឥ-	-	-	-	យ.២	[illegible]
៣	ស៊ិន សីលា	ចាន់	២២	មេពួក	ប្រុស	៥.៧០	[illegible]	-	អគ្គិសនី	១៣	[illegible]
៤	ស៊ិន រិទ្ធីរាវុធ	ថា	១៩	-	-	២.[illegible].៧១	សុទ្ធ	១១.៣.៧៧	អគ្គិសនី	១៣	—"—
៥	ស៊ិន ស្លាបនា	ផុន	១២	យ.ជ	ប្រុស	៥.៧៥	ទុំ	-	អគ្គិសនី ទី ២	១៣	—"—
៦	ស៊ិន សុចិត្រា	ធួន	១៩	យ.ជ	-	៧៥	ទុំ	១១.៣.៧៧	ទ្វារទឹក	១៣	—"—
៧	ស៊ិន មក្ខិណា		៦	ញ.រី	ស្រី	៧៥		-	នៅជាមួយម្តាយ	យ.២	—"—
៨	ស៊ិន ទាចា		៤	-	-	៧៥		១១.៣.៧៧	-	-	—"—
៩	ទីម ចាន់មុន្នី	ណាន	២០	ញ.រី	ស្រី	៧៣	ណា	-	ស្ទឹងជ័យ	១៤	[illegible]
១០	ទីម វិត្តាវណ្ណ		១៧	យ.ជ	ប្រុស	១.២.៧៥	ទេស៊ីន	១១.៣.៧៧	ស្ទឹងជ័យ	១៣	—"—
១១	ទីម កុដារា	កុង	២០	យ.ជ	ប្រុស	៥.៧៤	ទម៉ង	-	រោងចក្រ	១៣	—"—
១២	ទម៉ង [illegible]		២៣	ចាស់	ស្រី	៧៥		៣០.៤.៧៧	ទន្លុកទឹក	យ.២	ទីយចាស់
១៣	ឃាយ សុខ	[illegible]	៧៦	កម្មករចាស់	ស្រី	១៧.៤.៧៥	អ.ក	៥.៤.៧៧	ដឹកជញ្ជូនជើងទឹក	យ.២	- [illegible]
១៤	ត្រួយ ចាន់	[illegible]	៥០	ទីយចាស់	ស្រី			៥.៤.៧៧	-ឥ-	យ.២	ទីយចាស់ [illegible]
១៥	ខេង៉ុន លីន	ខឹម	៣៧	កម្មករ	ស្រី	៥.២.៧០		៥.៤.៧៧	-ឥ-	យ.២	[illegible]
១៦	ហាង លាង		២៦	យ.ជ	ប្រុស	៨.៨.៧៣	ញ៉ែម	២.៧៦	៧០៣	[illegible]	[illegible]
១៧	គឹម ពិច	ទេវ៉ីន	២៥	អ.ត	ប្រុស	៥.៩.៧០	ផន	២៦.២.៧៧	៣១០	១៣	—"—
១៨	កេរ៉ុង ទើត	គុន ស.ត.ជ.៧៦		យ.ជ	ប្រុស	៩.១១.៧៣	ផាន	២៨.២.៧៧	៣១០	១៣	—"—

* [illegible handwritten note]

ថ្ងៃទី ៧.៤.៧៧

[signatures]

00001891

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា
Documentation Center of Cambodia

G 196/ - (17) #11 T-5

[illegible]

កើត		ថ្ងៃ.ខែ.ឆ្នាំ		ថ្ងៃ.ខែ.ឆ្នាំ		ឋានៈនយោបាយ	នាមត្រកូល	
ស្រុក	ខេត្ត	[illegible]	ចូលស.បកក	[illegible]	[illegible]		ឪពុក	ម្តាយ
[illegible]	[illegible]	១៥.៣.៧៣				យុវនារី	ហ៊ុល.ស៊ុម	ម៉ុប.
—〃—	—〃—	១០.១២.៧៦				កុមារី	—〃—	—〃
—〃—	—〃—	១០.១.៧៥				យុវនារី	[illegible]	[illegible]
—〃—	—〃—	.៧៦				កុមារា	[illegible]	[illegible]
—〃—	—〃—	[illegible].៧២				យុវនារី	[illegible]	[illegible]
[illegible]	—〃—	១៥.៣.៧៣				—〃—	[illegible]	[illegible]
[illegible]	—〃—	.[illegible].៧៦				—〃—	[illegible]	[illegible]
—〃—	—〃—	១៩.[illegible]				—〃—	[illegible]	[illegible]
—〃—	—〃—	.[illegible].៧៦				កុមារា	—〃—	—〃
—〃—	—〃—	.[illegible].៧៦				កុមារី	—〃—	—〃
—〃—	—〃—	.[illegible].៧៦				—〃—	—〃—	—〃
—〃—	—〃—	.[illegible].៧៦				កុមារា	—〃—	—〃
—〃—	—〃—	.[illegible].៧៦				—〃—	—〃—	—〃
—〃—	—〃—	[illegible]				យុវនារី	[illegible]	[illegible]
—〃—	—〃—	[illegible]				កុមារា	[illegible]	[illegible]
—〃—	—〃—	[illegible]				យុវជន	—〃—	—〃
—〃—	—〃—	[illegible]				កុមារា	—〃—	—〃

[illegible]
31.5.78

00

កំណត់ហេតុ ស្ដីពីទស្សនកិច្ច អចិន្ត្រៃយ៍

នៅភូមិភាគពាយ័ព្យ

ថ្ងៃ ២០-២៤ សីហា ១៩៧៥

I. សេចក្ដីរាយការណ៍ស្ដីពីសភាពការណ៍ទូទៅ នៅមូលដ្ឋាន

១- សភាពការណ៍ប្រជាជន ៖

នៅគ្រប់កន្លែង ៗ ពុំទាន់រៀបចំឲ្យប្រជាជនមានជំរក ៗ ប្រជាជនចាស់នឹងឯង ៗ ការរស់នៅមិនទាន់ខ្វះខាត ៗ បក្សបានផ្ដល់ស្បៀងភ័ណ្ឌពីក្រុងបន្តបន្ទាប់ ៗ ប៉ុន្តែកន្លែងស្រុកឆ្ងាយ នៅខ្វះខាតខ្លះដែរ ៗ ជំងឺប្តាត់ក៏មានច្រើន ៗ

ប្រជាជនថ្មីមានការខ្វះខាត ខ្វះស្បៀងផង ខ្វះថ្នាំសង្កូវផង ៗ ខាងលិចល្វា នឹងតាមស្ទឹងមង្គលបូរី គ្រុនក្ដៅច្រើន ៗ

ខាងស្មារតីប្រជាជន ជាទូទៅល្អ ៗ ប៉ុន្តែដោយឡែក សង្កេតឃើញថា ៖ កន្លែងណាមានកម្មាភិបាលល្អ ស្លូតអីកខាំ នឹងប្រជាជននឹងឯង កន្លែងណាគ្មានកម្មាភិបាល ឬល្អមិននឹងឯង រកាក់ទក្ខច្រើនដែរ ៗ ប្រជាជនដើរទៅបាត រត់ពួន ៗ

និយាយរួមប្រជាជនភាគច្រើន កក់ក្ដៅនឹងបដិវត្ត ស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងចលនាកសាងប្រទេស ចលនាបង្កបង្កើនផល ៗ

២- សភាពការណ៍ខ្មាំង ៖

ក- សកម្មភាពនៅព្រំដែន ៖ ខាងថៃ ពុំទាន់ចេញជាសកម្មភាពអ្វីទេ ៗ ថ្ងៃ ១៥-១៦ ខែ ៨ មានយន្តហោះមកក្រវែល ៗ ប៉ុន្តែ មានសកម្មភាពពួកសារ៉ឹនតាំ ដែលថៃតាំងទេ ៗ វាបញ្ជូនឆ្មាំវាមក ដើម្បីរកខ្សែរថា ទាក់ទងប្រជាជន នឹងនាំប្រជាជនរត់ទៅថៃ ពីរលើតាមព្រំដែន ៗ វាចូលមកពី ២ ទៅ ១០ ឬ ១៥នាក់ ដែលត្រូវយើងចាប់បាញ់ នឹងចាប់បានជាបន្តបន្ទាប់ ៗ

2

នៅខាងលើផ្លូវ រទេះភ្លើងពួកវៀតវាបន្លំ ចូលមកធ្វើស្រែក្នុងដីយើង ចម្ងាយ ៣ គ.ម ។ យើងកំពុងដេញកំចាត់ ។

ពួកវាធ្វើវិទ្យុរន្ទា ព្រចនិតប័ណ្ណនៅភ្នំម៉ាល័យ បន្តិចបន្តួច ។ ថែរក្សាវាគឺអាមេរិកចិញ្ចឹម ។

១. លក្ខណភាពនៅខាងក្នុង : វាមានថែរក្សាបក្ខពួកវា រៀបចំទាក់ទងពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយ ។ វាមានបក្ខពួកក្នុងចំណោមកម្មករទេះភ្លើង (កម្មករថ្មី) ។ វាធ្វើឃោសនាបំភិតបំភ័យ ធ្វើវិទ្ធង្សកម្ម ។

ខាងក្នុងជួរយើង ដែលសិក្សាសិរាំងមិនទាន់អស់ពីខ្មាំង ។ វាប្រើប្រាស់ពួកនេះ ឱ្យនាំប្រដាប់ផ្ទះ ។ យើងចាប់វាបានជាបន្តបន្ទាប់ ហើយកំពុងបន្តទៅទៀត ។

៣. សភាពការណ៍ពោធានយើង :

កងទ័ពភាគ ចាត់តាំងជា ២កងពលតូច ។ ១កងនៅព្រំដែនដីមនុស្សនូ ១កងទៀតនៅខាងក្រោយ ។ ១កងពលតូច ចាត់តាំងជា ១០ កងវរសេនាតូច ។ ១កងវរសេនាតូច មាន ៣៥០នាក់ ។

តំបន់នៅជិតព្រំដែន (ត ១ - ត ៣ - ត ៥) រៀបចំឱ្យមាន ២វរសេនាតូច (ពី ៥ ទៅ ៦០០នាក់ ក្នុង ១វរសេនាតូច) ។ ១ស្រុកមាន អនុសេនាធំ ។ ចំណែកតំបន់ខាងក្នុង មាន ១វរសេនាតូច ។

សមាសភាពនៅមានចំនុះ នៅមានលោកទទួលខុសត្រូវ (កូនសក្ត ៥)។ កងនារី គឺនៅមានដាក់ឲ្យបញ្ចូលទាហាន ។

គោលជំហរនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងសាមគ្គីភាព អត់មានបញ្ហាទេ ។ មានកម្មាភិបាលខ្លះ មានសីលធម៌មិនល្អ (រឿងស្រីញី) ។ យើងឱ្យចេញពីអង្គភាពទៅស្រុកភូមិវិញ ។

គ្រឿងសំភារៈប្រយុទ្ធមាន អឹម១១៣ ចំនួន ១៥គ្រឿង និងឡានពាសដែក ៤គ្រឿង ។ កាំភ្លើងធំ ១០៥ម.ម និងដេសេអា មានប្រហែល ២០

សំគាល់ = ចងសមាសភាពទាំងចេញពីគ្រូបង្រៀន ពីគ្រួសារ ពីគ្រួសារ១៥៥០ យើងវៀតណាម អាមេរិក + ១៥៥០ ស្លាប់

(ករណីបង្ហួយនះ បង)

សំគាល់ = ចងសមាសភាពទាំងចេញពីគ្រូ ពីគ្រួសារ ពីគ្រួសារ១៥៥០ យើងវៀតណាម អាមេរិក ១៥៥០ ស្លាប់។

[signature]
Z.C

ដើម ។ គ្រាប់ពូជភ័ណ្ឌមានច្រើន ។ ផ្នែកសំភារៈប្រើប្រាស់ នៅមានខ្វះខាត ដូចជាអង្រឹង មុង ។

នៅពោធិ៍សាត់ មានចាត់តាំងកងការពារក្រុង ២០០នាក់ (គ្រប់គ្រង និងសំភារ) ។

៥- <u>សភាពការសេដ្ឋកិច្ច បង្កបង្កើនផល</u> :

ក- <u>កសិកម្ម ដំណាំស្រូវ</u> :

បានជំរុញទៅគ្រប់កន្លែង ។ ដីចាស់បានធ្វើទាំងអស់ កន្លែងខ្លះរៀបថែមទៀត ។ កន្លែងភាគច្រើន នៅបាត់ដំបង ធ្វើរួចហើយ (ស្រែពង្រូល ស្រូវសន្ទូង) ។ ស្រែជាច្រើនមានប្រឡាយ និងលើកភ្លឺជាកង់ៗ ។ បញ្ហាទឹកមានការបានមួយកំរិត ។ ប៉ុន្តែនៅពោធិ៍សាត់ ខ្វះទឹកជាខ្លាំង (បន្ទាះពោធិ៍សាត់ទៅស្វាយដូនកែវ) ។ ឯនៅស៊ីសុផុន និងភ្នំស្រុក ទឹកច្រើនពេក ។

កប្បាស និងក្រចៅ បានដាំជាបង្គួរហើយ កំពុងជំរុញថែម ។

ខ- <u>ឧស្សាហកម្ម</u> :

ក/- <u>នៅក្រុងបាត់ដំបង</u> : រោងចក្រតម្បាញក្រចៅ រោងជាងជួសជុលម៉ាស៊ីនផ្សេងៗ (ត្រាក់ទ័រ និងឡាន) និងរោងជាងធ្វើខ្មៅខ្ចង កំពុងដំណើរការ ។ យើងធ្វើខ្មៅខ្ចងខ្លួនយើងបាន ១ចំនួនក្រែល កំពុងជំរុញថែម ។

រោងចក្រតម្បាញ មានកម្មករជាង ៣០០ មានកីតម្បាញ ១៩២ ធ្វើក្រណាត់បានពី ៦ ៥០០ម៉ែ ទៅ ៦ ៦០០ម៉ែ ក្នុង ៨ម៉ោង ។

រោងចក្រធ្វើបាវមានកម្មករ ៥០៣នាក់ យុវជនយើងជាង ១០០នាក់ មានម៉ាស៊ីន ៨៥ ។ ម៉ាស៊ីនមួយគ្រឿង ធ្វើបាវបាន ៨០ ក្នុង៨ម៉ោង ។ សុទ្ធតែជាម៉ាស៊ីនស្វ័យប្រវត្តិ ។

ខ/- <u>នៅមង្គលបូរី</u> : រោងចក្រជួសជុលផ្សេងៗ ប្រើកម្មករ ជាង

00159575

៣០០នាក់ ។ រោងចក្រដួលផុលត្រាក់ទ័រ មានម៉ាស៊ីនក្រឡឹង ១២ គ្រ អាចធ្វើគ្រឿងប្រដាប់បានច្រើន ។ យើងធ្វើឌីណាម៉ូ ពី ១គីឡូវ៉ាត់ ដល់ ១៥គីឡូ-វ៉ាត់បាន ។ ចុងអាគុយ ក៏ធ្វើបាន ខ្វះតែផ្លាកវ៉ារទេ ដែលត្រូវទិញពីក្រៅ ។

3/- រោងថ្មគោល : មានរោងម៉ាស៊ីនដួលផុលត្រាក់ទ័រ ១កន្លែង ប្រើម៉ាស៊ីនក្រឡឹង ៤គ្រឿង ។ កន្លែងនេះ នៅខ្វះម៉ាស៊ីន ២គ្រឿងទៀត ពិសេសម៉ាស៊ីនសំលៀង ។

4/- រោងគរណើកទ័ព : ម៉ាស៊ីនចិនចាក់បញ្ចាលកំពុងរៀបចំដួលផុល និងរៀបចំទឡឹងវិញ ។

II- មតិណែនាំ របស់អង្គការ

១- កិច្ចដំណើរការការពារប្រទេស :

ក- បញ្ហាគន្លឹះ គឺដោះស្រាយសភាពការណ៍នយោបាយរបស់ប្រជាជន :

បញ្ហាសំខាន់ គឺដោះស្រាយសភាពការណ៍នយោបាយ របស់ប្រជាជន ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យប្រជាជននឹងន សាមគ្គីជាធ្លុងមួយ ជាមួយរដ្ឋអំណាចបដិវត្ត ។ រដ្ឋ-អំណាចបដិវត្ត ត្រូវគ្រប់គ្រងប្រជាជនឱ្យបានល្អ លើគ្រប់ផ្នែក នយោបាយ សតិ-អារម្មណ៍ និងចាត់តាំង ។ បើធ្វើដូច្នេះ គ្មានខ្មាំងណា មកវាយយើងបានទេ ។

ជាក់ស្តែង គឺត្រូវពង្រឹង ពង្រីកសហករណ៍ យកកម្លាំងសហករណ៍ធ្វើជាស្នូល ធ្វើឱ្យស្នូលនេះរឹងប៉ឹង សម្រាប់ស្រូបប្រជាជនថ្មី ។ ប្រជាជនថ្មីត្រូវរៀនសហករណ៍ ទាំងនយោបាយ ទាំងសេដ្ឋកិច្ច ។ នេះជាទិសរបស់យើង ។ ប្រជាជនរឹង

លុះត្រាតែសហករណ៍រឹង ។ ដូច្នេះ យើងត្រូវពិនិត្យ តើសហករណ៍យើងដល់ណាហើយ ?

សហករណ៍ដើរតួនាទី ២ដំណាក់ហើយ គឺ :

1/ តួនាទីក្នុងសង្គ្រាម សហករណ៍ផ្ដល់កម្លាំងគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីវាយឈ្នះចក្រពត្តិអាមេរិក ។ សហករណ៍បានធ្វើវិភាគទានយ៉ាងខ្លាំងក្លា ។

2/ តួនាទីក្រោយពេលរំដោះទាំងស្រុង : សហករណ៍ស្រូបប្រជាជនថ្មីចេញពីទីក្រុងទាំងអស់ ពិសេសក្រុងភ្នំពេញ ហើយនៅពាយ័ព្យ គឺបាត់ដំបង ។ ប្រជាជនថ្មីរាប់សែននាក់នៅបាត់ដំបង មានសមាសភាពអាក្រក់គ្រប់យ៉ាង ។ តែសហករណ៍ស្រូបយកអស់ ផ្គត់ផ្គង់ស្បៀង ព្រមទាំងចាត់ចែងកម្លាំង ធ្វើការងារទៀត ។ អនុភាពសហករណ៍ខ្លាំងក្លាណាស់ ។

ដូច្នេះ ត្រូវពង្រឹង ពង្រីកសហករណ៍ថែមទៀត ។ តាមពិសោធន៍ រយៈកាលទី ១ សហករណ៍បំពេញតួនាទីខ្លួនបាន ។ រយៈកាលទី ២ ក៏វាបំពេញបាន ។ ដូច្នេះ តទៅមុខវា នឹងធ្វើបានទៀត ។

ដើម្បីការពារប្រទេសឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ត្រូវដោះស្រាយជីវភាពប្រជាជនក្នុងសហករណ៍ ។ ប្រជាជនថ្មីក៏យើងចំដោះស្រាយឱ្យគេ ឱ្យគេពេញចិត្ត ពេញថ្លើម នឹងបដិវត្ត ឱ្យគេឃើញថា របបនេះ ជារបបរបស់គេ លែងឱ្យគេចង់ទៅណាទៀត ។

ដូច្នេះ បើសហករណ៍ រឹង ខ្លាំងចូលមិនចុះ វាដើរមិនបាន ធ្វើសកម្មភាពមិនបាន ចេញចូលគេដឹង សុំបាយគេដឹង ។

នៅភូមិភាគពាយ័ព្យ ជាបណ្ដោះអាសន្នដោះស្រាយបាន នៅខ្វះខាតខ្លះ ។ ប្រជាជនចាស់មិនអីទេ តែប្រយ័ត្នសមាសភាពមិនល្អក្នុងប្រជាជនថ្មី វាផ្សៀតឱកាស ។ ក្រៅពីពួកអានេះ បើទុកជាយើងឱ្យវាគ្រប់គ្រាន់ (២កំប៉ុង) ក៏វាមិននៅដែរ ។ យើងមិននិយាយពីពួកវាមួយក្តាប់តូចនេះទេ ។ យើងចង់និយាយពីប្រជាជនចាស់ នឹងប្រជាជនថ្មីភាគច្រើនលើសលប់ដែលល្អ ។ យើងត្រូវដោះស្រាយប្រជាជននេះ យកធ្វើជាបង្អែក ។

តើត្រូវដោះស្រាយយ៉ាងម៉េច ?

- ផលស្រូវនៅជាប់ដីឯបន្តិច តែឧបសគ្គនេះ ជាឧបសគ្គឆ្លងកាត់ទេ ។

- ប្រជាជនគេមានលង្វឹម ។ នៅពាក្យ លក្ខណៈភូមិសាស្ត្រអំណោយណាស់ គេឃើញច្បាស់ ។ ប្រជាជនចាស់គេរីករាយណាស់ ឯប្រជាជនថ្មីក៏រីករាយ (ក- កងផលិតនៅខាងកើតក្រុងបាត់ដំបង) ។ មិនដូចជានៅ ៥០៨ទេ ។ នៅកន្លែងនោះគេលង្វឹមតិច (ដីតិច ទឹកតិច ស្រូវមិនល្អ) ។ នៅឯពាក្យ គេលង្វឹមច្រើន គេឃើញលទ្ធភាពដែលផ្តល់ឱ្យគេ គេពេញចិត្ត ពេញថ្លើម ។

គោលការណ៍របស់បក្ស គឺដោះស្រាយជីវភាព ។ មួយឆ្នាំ ពីរឆ្នាំទៅទៀត ជីវភាពនឹងឡើង (លោកលើរែបួក ស្រែប្រែប្រួល ទឹកប្រែប្រួល ស្បៀងលំបូរលបង្វាយ) ហើយកាន់តែឡើងខ្ពស់ទៅទៀត ។ ឯខ្មាំងវិញ វាវិបត្តិរហូត ធ្វើឱ្យគេរហូត វារេះតែធ្លាក់ទៅ ។

ដូច្នេះ មិនមែនវាវាយសំរុកយើងទេ ។ គឺយើងវាយសំរុកវា ។ ឥទ្ធិពលយើងខ្លាំងក្លាណាស់ ធ្វើគំរូឱ្យប្រជាជនថៃ និងប្រជាជនសកលលោក ។ បើយើងរិតតែខ្លាំង យើងរិតតែធ្វើគំរូ ឱ្យគេថែមទៀត ថាត្រូវតែតស៊ូទើបឈ្នះ ។

១- វិធានការដាក់ផែនមួយចំនួន :

1/- តាមព្រំដែន ត្រូវឱ្យស្រុក និងតំបន់ ចូលរួមជាមួយភាគ ដើម្បីឱ្យណាំ ឱ្យថ្នឹក ។ បើទ័ពភាគត្រូវការចល័ត ទ័ពតំបន់ និងស្រុកដឹកនាំទីបានហើយម្ចាស់ការ ។

2/- ផ្នែកអាវុធត្រូវប្រើរួមផ្សំសម័យថ្មីខ្លះ បុរាណខ្លះ ពិសេសប្រើចំរូងតាមព្រំដែន ។ ត្រូវមានផែនការ ១ខែដាក់ចំរូងប៉ុន្មាន ? ។ ចំរូងត្រូវប្រើគ្រប់ប្រភេទ (កំពស់ត្រឹមបាតជើង ខ្នងជើង ក្បូងជើង ឡើងទៅដល់ត្រឹមពោះ) ។

3/- ការទាក់ទងទៅព្រំប្រទល់ ស្នើឱ្យភាគក្តាប់ ឯទៀតមិនបាច់ទេ ។ ពួកវាមកទាក់ទងយើងនៅព្រំដែន មានពីរផ្នែក : អាចមានថៃ តែក៏មានអាមេរិកាំងដែរ ។ ដូច្នេះ កុំឱ្យទាក់ទង ។ ឱ្យទាក់ទងតែប្រក

មួយបានហើយ ងាយស្រួលតាមដាន ។

៤-/- យកចិត្តទុកដាក់ពិនិត្យសហករណ៍ថែម សមាសភាពចាស់ ថ្មី ៗ ឱ្យស្រុក ឃុំដឹង ហើយអប់រំសហករណ៍ ខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំង ៗ ខាងចាត់តាំងស្នើ ឱ្យមានជីវភាពជាប់ ។

សារុបមក ប្រជាជន និងកងទ័ព មានតួនាទីការពារប្រទេស តែ ប្រជាជនសហករណ៍ មានតួនាទីជាមូលដ្ឋាន ។

២- <u>បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច បង្កបង្កើនផល</u> :

ក- <u>ទិសរបស់បក្ស</u> គឺបង្កបង្កើនផល និងកសាងប្រទេស ៗ ត្រូវវែកកម្លាំង ដែលមាននៅទំនេរ ឱ្យបង្កបង្កើនផលផង ការពារប្រទេសផង ៗ ម្យ៉ាងទៀត ត្រូវប្រមូលកម្លាំងទៅកន្លែងណា ដែលមានលទ្ធភាពជាងគេ គឺធ្វើតិចបានផលច្រើន ដើម្បីវាយសំរុករកទុន កសាងប្រទេសជាបន្តបន្ទាប់ ។

ដូច្នេះ ឧត្តរ និងពាយ័ព្យ ពិសេសពាយ័ព្យ ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អច្រើនជាងគេ ខាងភូមិសាស្ត្រដីស្រែ (ល្អហើយធំច្រើន) ត្រូវទទួលប្រជាជនថែមទៀត ។ ទី ២ មានទុនជាស្រូវ អាចចិញ្ចឹមប្រជាជនថ្មី ។ ទី ៣ មានទុនជាឧបករណ៍ផ្សេងៗ ។

យើងវាយសំរុកបង្កបង្កើនផល នៅពាយ័ព្យ ដើម្បី :

- ដោះស្រាយជីវភាពប្រជាជន(ទូទាំងប្រទេស) ។
- រកទុនថ្មី ទិញឧបករណ៍ កសាងប្រទេស និងបង្កបង្កើនផល កសិកម្ម និងឧស្សាហកម្ម

បើយកកម្លាំងទៅកន្លែងផ្សេង ដែលមានលទ្ធភាពតិច នោះយើងខាតទាំងប្តី ទាំងស្គរ ៗ មាគ៌ាប្រយុទ្ធរបស់យើងមិនត្រូវ ។ ដូច្នេះ ត្រូវប្រយុទ្ធត្រង់ណាដែលមានប្រសិទ្ធិភាព ព្រោះយើងអនុវត្ត នយោបាយខ្លួនឧបត្ថម្ភខ្លួន ៗ យើងត្រូវរកទុនដោយខ្លួនយើង ។

៣- <u>ការរៀបចំកម្លាំងមនុស្ស</u> :

ភូមិភាគពាយ័ព្យមានលក្ខណៈសម្បត្តិងាយស្រួល និងលំបាកដូចតទៅ ៖

១/- លក្ខណៈសម្បត្តិងាយស្រួល ៖

- ដីល្អជាទូទៅ មិនចាំបាច់ប្រើជីក៏ល្អ ។

- វាលរាបល្វឹងល្វើយ គ្មានភ្នំ ងាយស្រួលឱ្យយើងចាត់ចែងកម្លាំងភ្ជួររាស់ និងប្រើប្រាស់ទឹក ។

- មានកម្លាំងមនុស្សច្រើន ។ ហើយបន្ថែមទៀត រិតតែល្អ ។ កម្លាំងនេះក៏មានពិសោធន៍បង្កបង្កើនផល ។

- មានឧបករណ៍ម៉ាស៊ីនខ្លះ ។

២/- ចំណុចខ្វះខាត ឬត្រូវចាប់ការមើ ៖

- មិនទាន់ម្ចាស់ការលើទឹក ។

- កម្លាំងមនុស្សមិនគ្រប់ ។ ត្រូវបន្ថែមកម្លាំងពលកម្ម ៣ ឬ ៤ម៉ឺនទៀត ក៏មិនគ្រប់ ។ កម្លាំង ១លាននាក់បច្ចុប្បន្ន ធ្វើមិនបាន ៥០ភាគរយទេ ។ ត្រូវថែម ៤ ឬ ៥ម៉ឺនទៀត ។ យើងយកមកល្មមសិន ព្រោះត្រូវទុកលើកផ្នែកផ្សេងទៀត ។

- បើខ្វះកម្លាំងមនុស្ស ត្រូវដោះស្រាយដោយកម្លាំងម៉ាស៊ីន ។

សារុបមក ត្រូវដោះស្រាយ ៖

- ទី ១ បញ្ហាទឹក ជាទិសសំខាន់ ភាគ និងតំបន់ត្រូវមានផែនការដោះស្រាយបញ្ហាទាំងអស់ ត្រូវមានក្រសួងទា ។

- ទី ២ កម្លាំងពលកម្ម គឺកម្លាំងមនុស្ស និងឧបករណ៍ម៉ាស៊ីន ។

គ- បញ្ហាម៉ាស៊ីន ៖ ត្រូវប្រមូលម៉ាស៊ីនទាំងអស់ ពិសេសត្រាក់ទ័រ ហើយភាគក្ដាប់ ។

- ត្រូវថែរក្សាវា មានបាត់តាំងគ្រប់គ្រងរោងជាងជួសជុល រោងចក្រគ្រឿងយន្ត ។ សំភ្ជូមពារ គឺរៀបចំរោងជាងជួសជុល ឬការដ្ឋាន

00159580

E3/437

9

គ្រឿងយន្តកសិកម្ម របស់ភូមិភាគ ។ ទៅអនាគត រោងជាងនេះ នឹងប្រែក្លាយទៅជារោងចក្រ ។ ៤- រោងជាងជួសជុលត្រាក់ទ័រ នឹងទៅជារោងចក្រតម្លើងត្រាក់ទ័រ ។

- ធ្វើរៀបចំស្ថានីយ៍ពិសោធកសិកម្មមួយ ។ មិនបាច់ធំទេ ធ្វើតូចល្មមសិន ។ ត្រូវគិតពីពូជ ពីវិធីសម្លាប់សត្វល្អិត ពីជី ។ល។ ហើយ ធ្វើជាបណ្ដើរៗ ។

៣- បញ្ហាផ្សេងៗ :

ក- ក្រុមផលិត : បានចាត់តាំងល្អបង្គួរ ។ យើងត្រូវបំប៉នកម្លាំងថ្មី កុំឱ្យនៅផ្ដុំ ។ សំខាន់យកចិត្តទុកដាក់ខាងនយោបាយ ហ្វឹកហ្វឺនអប់រំគេ កុំឱ្យខ្មាំងធ្វើសកម្មភាព នាំវត់ ។ ជួរខ្មាំងកសាងគេទៅទៀត អាចបញ្ជ្រៀតបាន ។

ខ- បញ្ហាក្រុង : ត្រូវថែទាំវា ផ្ទះឈើតូចតាចធ្វើឱ្យរុះចុះ តែត្រូវចាត់តាំងកម្លាំងទទួល ។ ក្នុងក្រុងធ្វើដាំដំណាំយុទ្ធសាស្ត្រផង ដូចជាដូង ។ កន្លែងខ្លះ ធ្វើកុំឱ្យបែក នាំឱ្យខូចសោភ័ណភាព ។

គ- បញ្ហាពេទ្យ : ធ្វើឱ្យរៀបចំមន្ទីរពេទ្យ នឹងជួរពេទ្យជា បណ្ដើរៗ ។